

Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce

Nr 46

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce

Redaktor naukowy

Ryszard Brol

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2009

Senacka Komisja Wydawnicza

*Zdzisław Pisz (przewodniczący),
Andrzej Bąk, Krzysztof Jajuga, Andrzej Matysiak, Waldemar Podgórski,
Mieczysław Przybyła, Aniela Styś, Stanisław Urban*

Recenzenci

Adam Szewczuk, Lucyna Wojtasiewicz

Redaktorzy Wydawnictwa

Dorota Pitulec, Joanna Szynal

Skład i łamanie

Małgorzata Czupryńska, Beata Mazur

Projekt okładki

Beata Dębska

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2009

PL ISSN 1899-3192
ISBN 978-83-7011-957-7

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Część I. Innowacyjność regionów – gospodarka oparta na wiedzy

Danuta Strahl: Klasyfikacja europejskiej przestrzeni regionalnej ze względu na rozwój gospodarczy i gospodarkę opartą na wiedzy (GOW)	15
Elżbieta Sobczak: Zróżnicowanie rozwoju gospodarczego krajów Unii Europejskiej a poziom gospodarki opartej na wiedzy – ujęcie dynamiczne	27
Beata Bal-Domańska: Ekonometryczna analiza zależności poziomu rozwoju regionalnego i kapitału ludzkiego	40
Ryszard Broł: Innowacyjność lokalnych jednostek terytorialnych	52
Robert Nowacki: Potencjał innowacyjny regionu jako czynnik rozwoju regionalnego	62
Jan Polski: Infrastruktura innowacyjna jako czynnik integracji gospodarczej regionu	72
Aleksandra Nowakowska: Regionalna polityka innowacyjna – rola, uwarunkowania, instrumenty w świetle badań ankietowych	82
Aleksandra Koźlak: Ocena zróżnicowania innowacyjności regionów w Polsce i jego wpływu na poziom rozwoju gospodarczego	93
Małgorzata Markowska: Ocena zależności między innowacyjnością typu INPUT oraz OUTPUT w wymiarze regionalnym	105
Aneta Salus: Kapitał społeczny a regionalne strategie innowacji	119
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Innowacyjność wybranych województw w Polsce w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej	126
Janusz Kot: Foresight wiodących technologii województwa świętokrzyskiego w świetle jego struktury gospodarczej i poziomu innowacyjności	137
Zbigniew Olesiński, Michał Adam Leśniewski: Rola i znaczenie klastrów w rozwoju regionu świętokrzyskiego	147
Małgorzata Januszewska: Przesłanki kreowania innowacji w turystyce na szczeblu regionu	158
Henryk Ponikowski: Szkoły wyższe jako małe obszary rozwoju regionalnego i lokalnego	167

Część II. Gospodarka lokalna

Alojzy Zalewski: Problemy i metody prognozowania wpływu rozwoju lokalnego na finanse gminy	183
---	-----

Beata Filipiak, Magdalena Kogut-Jaworska: Modele pobudzania przedsiębiorczości na poziomie lokalnym	193
Andrzej Sztando: Problem podmiotu i przedmiotów strategii rozwoju lokalnego	204
Mariusz Chudak: Czynniki lokalizacyjne stymulujące przedsiębiorczość a wielkość i ranga miasta	213
Andrzej Raszkowski: Wybrane aspekty promocji miast i regionów w marketingu terytorialnym	222
Piotr Bury: Ewolucja opłat gminnych	230
Magdalena Kalisiak-Mędelska, Krzysztof Mędelski: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego jako źródło finansowania inwestycji gminnych ..	241
Marian Kachniarz: Efektywność wybranych usług publicznych na przykładzie powiatów dolnośląskich	254
Paweł Piątkowski: Rozwiązania instytucjonalne długu lokalnego w Polsce. Konsekwencje dla rozwoju instytucji	263
Magdalena Miszczuk: Polityka podatkowa miast województwa lubelskiego po akcesji do Unii Europejskiej	272
Maja Krasucka: Podejście Leader jako efektywna metoda pobudzania i finansowania lokalnych inicjatyw rozwoju obszarów wiejskich	286
Stefan Zawierucha: Bariery w podejmowaniu działalności gospodarczej na obszarach wiejskich na przykładzie gminy Marciszów	296
Andrzej Rapacz, Daria E. Jaremen: Oddziaływanie samorządu lokalnego na rozwój turystyki i branży turystycznej w wybranych gminach powiatu jeleniogórskiego	303
Jacek Chądzyński: Determinanty podnoszenia poziomu konkurencyjności MSP w Skierniewicach	315
Alicja Sekuła: Inkubatory przedsiębiorczości formą wspierania sektora MSP – z doświadczeń województwa pomorskiego i Elbląga	326
Artur Myna: Wpływ hipermarketów na rozwój lokalny w świetle badań ankietowych w Lublinie	339
Remigiusz Górniak: Kreatywność władz samorządowych w kształtowaniu polityki inwestycyjnej na przykładzie powiatu przasnyskiego	348
Waldemar A. Gorzym-Wilkowski: „Maszyna wzrostu” w rozwoju przestrzennym podlubelskiej gminy Głusk	357
Anita Kłoczyńska, Alicja Sieradzka: Sondażowa identyfikacja i ocena parametrów jakości życia społeczności Gryfowa Śląskiego	366
Antoni Jeżowski, Ewa Pastor: Rekrutacja do szkół ponadgimnazjalnych, marketing oświatowy a zrównoważony rozwój powiatów	382
Dariusz Głuszczyk: Przedsiębiorstwa użyteczności publicznej – problem wyboru formy prawno-organizacyjnej w alternatywnych modelach zarządzania gospodarką komunalną	396

Marian Maciejuk: Bezpieczeństwo i porządek publiczny w strukturze zadań jednostek samorządu terytorialnego w Polsce	408
Zbigniew Piepiora: Ekonomiczne aspekty lokalnej polityki przeciwdziałania skutkom katastrof naturalnych (studium przypadku powiatu bolesławieckiego)	417
Danuta Bartoszewicz: Program rewitalizacji jako narzędzie lokalnej gospodarki w procesie odnowy warszawskiej Pragi	425
Elżbieta Nawrocka: Wizerunek miejsca recepcji turystycznej w perspektywie ekonomicznej (nowe podejście)	438

Część III. Gospodarka regionalna

Irena Pietrzyk: Zróżnicowanie statusu regionów w Unii Europejskiej a projekt Europejskiej Karty Demokracji Regionalnej	449
Andrzej Prusek, Joanna Kudelko: Analiza i ocena zróżnicowania poziomu rozwoju polskich regionów w latach 2000-2006 w świetle polityki spójności	459
Zdeněk Štěpánek: The Impact of Globalization to the Regional Development	470
Miloslav Šašek: Regional Differences of Population Development in the Czech Republic in the Years 2001-2007	477
Petr Hlaváček: Importance of Networking among Regional Labour Market Participants	484
Jaroslav Koutský: The Regeneration of Industrial Regions on Example of Manchester	490
Jacek Welc: Zróżnicowanie regionalnych wahań koniunktury gospodarczej w województwach Polski	497
Grzegorz Maśloch: Problemy racjonalizacji zużycia energii w regionach Polski	505
Eugeniusz Wojciechowski, Marek Wojciechowski: Czynnik polityczny i administracyjny w zarządzaniu publicznym	514
Jakub Piecuch: Rola struktury administracyjnej kraju w rozwoju hiszpańskich wspólnot autonomicznych	523
Cezary Szydłowski: Rola oraz zadania urzędu marszałkowskiego i wojewódzkiego w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego w latach 2007-2013	533
Jacek Sierak: Wieloletnie planowanie finansowe w polskim samorządzie terytorialnym	544
Ewa Markowska-Bzducha: Wydatki na ochronę zdrowia w krajach Unii Europejskiej	555
Magdalena Wartalska: Rozwój lotnisk regionalnych – przykład Łodzi	563

Summaries

Part I. Innovativeness of regions – knowledge-based economy

Danuta Strahl: Classification of European Regional Space with Regard to Economic Development and Knowledge Based Economy (KBE)	25
Elżbieta Sobczak: Diversification of the European Union Member Countries' Economic Growth vs. Knowledge Based Economy Level – Dynamic Approach	39
Beata Bal-Domańska: Econometric Analysis of Interdependencies between the Level of Regional Development and Human Capital	51
Ryszard Broł: The Innovativeness of Local Territorial Entities	61
Robert Nowacki: Innovative Potential of the Region as a Regional Development Factor	71
Jan Polski: Innovation Infrastructure as a Factor of Regional Economy Integration	81
Aleksandra Nowakowska: Regional Innovation Policy – Its Role, Conditions and Instruments in the Light of Survey Results	92
Aleksandra Koźlak: The Assessment of Diversity of Innovation of Polish Regions and Its Influence on Economic Development	104
Małgorzata Markowska: Evaluation of Interdependencies between INPUT and OUTPUT Innovation Types in Regional Dimension	118
Aneta Salus: Social Capital vs. Regional Innovation Strategies	125
Alicja Zakrzewska-Półtorak: Innovativeness of Chosen Polish Regions in New Financial Perspective of the European Union	136
Janusz Kot: Economic Structure of Świętokrzyskie Region and Its Innovation in Terms of Foresight of Leading Technologies	146
Zbigniew Olesiński, Michał Adam Leśniewski: The Role and Meaning of Clusters in the Development of Świętokrzyskie Region	157
Małgorzata Januszewska: Regional Premises for Creating Innovation in Tourism	166
Henryk Ponikowski: Schools of Higher Education as Small Areas of Regional and Local Development	179

Part II. Local economy

Alojzy Zalewski: Problems and Methods of Forecasting Fiscal Impact of Local Development	192
Beata Filipiak, Magdalena Kogut-Jaworska: Models of Business Incentives at Local Levels	203
Andrzej Sztando: Problem of Subject and Objects of Local Development Strategy	212

Mariusz Chudak: Location Factors Stimulating Entrepreneurship versus City Size and Rank	221
Andrzej Raszkowski: Selected Aspects of Towns and Regions' Promotion in Territorial Marketing	229
Piotr Bury: Evolution of Local Fees and Charges	240
Magdalena Kalisiak-Mędelska, Krzysztof Mędelski: European Regional Development Fund – Source of Financing Local Investments.....	253
Marian Kachniarz: Efficiency of Chosen Public Services on the Example of Lower Silesian Poviats	262
Paweł Piątkowski: Institutional Solutions of Public Debt of Local Authorities. Consequences for Development of the Institution.....	271
Magdalena Miszczuk: The Municipal Taxes Policy of the Region after the Accession to the European Union	285
Maja Krasucka: The Leader Approach as an Effective Method of Stimulating and Financing Local Initiative of Rural Areas Development	295
Stefan Zawierucha: The Barriers in Setting Up a Business in Rural Areas on the Example of Marciszow Community	302
Andrzej Rapacz, Daria E. Jaremen: The Influence of Local Authorities on the Development of Tourism and Tourist Branch in Selected Communes of Jelenia Góra District	314
Jacek Chądzyński: Factors Determining the Level of SMEs Competitiveness in Skierniewice	325
Alicja Sekuła: Entrepreneurial Incubators as a Way of Supporting SME's Sector – Based on the Experience of Pomorskie Voivodeship and Elbląg	338
Artur Myna: The Influence of Hypermarkets on Local Development in the Light of Surveys in Lublin	347
Remigiusz Górniak: Creativeness of Local Government in Formation of Investment Policy on the Example of Przasnyski Powiat	356
Waldemar A. Gorzým-Wilkowski: “Growth Machine” in the Spatial Development of Głusk Commune Near Lublin	365
Anita Kłoczyńska, Alicja Sieradzka: Survey Identification and Evaluation of Life Quality within the Community of Gryfów Śląski	381
Antoni Jeżowski, Ewa Pastor: Recruitment for Above-Gymnasium Schools, Educational Marketing and Balanced Development of Poviats	395
Dariusz Głuszczyk: Public Utilities – a Problem of Selecting Legal and Organization Forms in Alternative Models of Municipal Services Management	407
Marian Maciejuk: Public Safety and Order in the Tasks Structure of Local Authority Units in Poland	416
Zbigniew Piepiora: Economic Aspects of the Local Policy of Counteracting the Results of Natural Catastrophes (Case Study of Bolesławiec powiat) ..	424

Danuta Bartoszewicz: Revitalizations Programme as an Instrument of Local Management in the Process of Urban Regeneration	437
Elżbieta Nawrocka: The Image of Tourist Reception Area in an Economic Perspective (New Approach)	446

Part III. Regional economy

Irena Pietrzyk: The Regions' Status in European Union Diversity and the Project of European Charter of Regional Democracy	458
Andrzej Prusek, Joanna Kudelko: The Analysis and Evaluation of Regional Differentiation in Poland between 2000 and 2006 in the Context of Cohesion Policy	469
Zdeněk Štěpánek: Wpływ globalizacji na rozwój regionalny	476
Miloslav Šašek: Regionalne różnice rozwoju ludności w Republice Czeskiej w latach 2001-2007	483
Petr Hlaváček: Znaczenie współpracy w sieci pomiędzy uczestnikami regionalnego rynku pracy	489
Jaroslav Koutský: Regeneracja regionów przemysłowych na przykładzie Manchesteru	496
Jacek Welc: The Differences in Regional Business Cycles between Polish Voivodships	504
Grzegorz Maśloch: The Problems of the Rationalization of the Energy Consumption in Polish Regions	513
Eugeniusz Wojciechowski, Marek Wojciechowski: Political and Administration Factor in the Public Management	522
Jakub Piecuch: The Role of the Administrative Structure in Spanish Autonomous Communities Development	532
Cezary Szydłowski: The Role of Marshal Office and Voivodship Office in Realization of the Regional Operational Programme for the Łódzkie Voivodship, 2007-2013	543
Jacek Sierak: Long-Term Financial Planning in Local Government in Poland	554
Ewa Markowska-Bzducha: Health Protection Expenditures in the European Union Countries	562
Magdalena Wartalska: The Development of Regional Airports – the Example of Lodz	569

Wstęp

Przedmiotem obserwacji, badań, analiz mogą być zarówno podmioty gospodarcze, sektory gospodarki, jak i układy terytorialne. Podstawowe kategorie ekonomiczne, jak np. gospodarka, rozwój, czynniki rozwoju, kapitał, konkurencyjność, innowacyjność, mogą być różnie definiowane i analizowane w zależności od przedmiotu badań i przestrzennej skali jego postrzegania. Terytorialne postrzeganie kategorii, zjawisk i procesów ekonomicznych niejako wymusza kompleksowe traktowanie – kształtujących się na poziomie regionalnym i lokalnym – relacji zachodzących między gospodarką, przestrzenią i społeczeństwem w przestrzennej skali układów terytorialnych.

Katedra Gospodarki Regionalnej od 16 lat organizuje szerokie forum dyskusyjne pracowników naukowych i praktyków samorządowych, podejmujące aktualne problemy gospodarki regionalnej i lokalnej. Niniejszy tom Prac Naukowych Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu zawiera wybrane, zredagowane zgodnie z wymogami Wydawnictwa referaty prezentowane na XVI Konferencji „Gospodarka lokalna w teorii i praktyce”. Uczestnikami konferencji byli pracownicy naukowcy z następujących ośrodków akademickich: Uniwersytetu J.E. Purkyněgo w Usti nad Łabą, Ternopil National Economic University, Uniwersytetu Technicznego w Libercu, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Opolskiego, Politechniki Radomskiej, Politechniki Lubelskiej, Politechniki Gdańskiej, Wyższej Szkoły Administracji w Bielsku-Białej, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Głogowie, Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Lesznie, Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Prezentowana publikacja adresowana jest do pracowników nauki, studentów kierunku ekonomia oraz gospodarka przestrzenna, a także do pracowników samorządowych oraz radnych samorządów terytorialnych. Publikacja ta zawiera referaty naukowe będące wyrazem indywidualnych dociekań, koncepcji i ocen formułowanych przez ich autorów. Oddając do publicznej oceny kolejne opracowanie efektów konferencji „Gospodarka lokalna i regionalna w teorii i praktyce”, zapraszamy na jej kolejne edycje.

Ryszard Brol